

DOSYA/GÖZLEM VE GÖRÜŞLER**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
MEZUNİYET ÖNCESİ EĞİTİMİ
AMAÇ VE HEDEFLERİ***

Toplum ve Hekim: Tıp eğitimi anabilim dalı hangi yılda ve hangi hedeflerle kuruldu? Bu hedeflere ulaşma konusunda hangi noktadasınız?

HÜTF Tıp Eğitimi Anabilim Dalı 11.7.2000 tarihinde kurulmuştur. Tıp Eğitimi Anabilim Dalı'nın amacı; tıp eğitimi ile ilgili çağdaş gelişmeleri izlemek, müfredatın geliştirilmesine katkıda bulunmak, verilen eğitimin izlenmesi ve değerlendirilmesi için gerekli verilerin toplanacağı araştırmaları yürütmek, eğitimcilerin eğitimini sağlamak, beceri kazandırılması yönünde eğitimi koordine etmektir. Bu misyonu gerçekleştirebilmek için hedeflenen; Mezuniyet öncesi tıp eğitiminin günün koşullarına ve ülke gereksinimlerine uygun olmasını sağlamak için planlama yapmak, topluma dayalı tıp eğitimi modelini tekrar geliştirmek, entegre eğitimi aktif eğitim modülleri ile desteklemek, geliştirilen programların uygulanmasını sağlamak, ölçme-değerlendirme yöntemlerini geliştirmek, beceri eğitimi için laboratuvarlar kurmak ve geliştirmek, üstün yetenekli öğrencilerin akademik düzeylerini yükseltmek, mezuniyet sonrası tıp eğitiminin standardizasyonunu sağlamak, mezuniyet sonrası eğitimin Avrupa Birliği kurallarına uyumunu sağlamak, araştırma görevlilerinin yeterli beceri kazanmalarını sağlayacak denetimi oluşturmak, tıp eğitimi alanında yüksek lisans ve doktora programları düzenlemek, sürekli tıp eğitimi etkinlikleri düzenlemek, tıp bilişimini tıp eğitimi içinde vermek ve geliştirmek, internet ortamında tıp eğitimi uygulaması yapmaktır.

2000-2001 eğitim yılında mezuniyet öncesi eğitimde uygulanmakta olan entegre sistem içerisindeki amfi derslerinde %10'luk bir azaltmaya gidilerek yaratılan zaman "probleme dayalı öğrenim" oturumlarına ayrıldı.

İlk üç dönemde her ders kurulu içerisine birer tane probleme dayalı öğrenim (PDÖ) oturumu kondu ve bu oturumlar ilgili ders kurulu öğretim üyelerince hazırlandı. Dönem 4 ve 5'te de PDÖ uygulamaları ilgili anabilim dallarınca yapıldı. Probleme dayalı öğrenim oturumları için gerekli 15 PDÖ odası oluşturuldu. Her PDÖ odasına, anabilim dallarının önerileri doğrultusunda kaynak kitaplar alındı, bu kitapların bulunduğu dolapların ve odaların anahtarları her PDÖ oturum grubunun öğrenci temsilcisine verildi. Böylece öğrencilerin grup olarak bu oda ve kaynak kitaplardan, kendileri için uygun olan her saatte yararlanabilmelerine olanak sağlandı.

Tüm öğretim üyelerinden, sorumlu oldukları dersler için, derslerin amaç ve öğrenim hedefleri ile özetlerini yazarak dekanlığa göndermeleri istendi. Bu çalışma elektronik ortama aktarıldı.

2000-2001 Eğitim yılında 27 süreli tıp eğitimi etkinliği düzenlendi ve ortalama 40-50 kişilik katılımlarla gerçekleştirildi.

Her anabilim dalı tarafından asistan eğitimlerinde kullanılmak üzere asistan karneleri (logbook) hazırlandı. Ders kurulları sonunda yapılan sınav sonuçları fakültenin web sayfasında yayınlandı.

Mesleki Beceri Laboratuvarları kuruldu. Burada ilk aşamada, mezuniyet öncesi eğitimde gerekli klinik becerilerin kazandırılmasına yönelik çalışmalar yapıldı. Kullanılacak mankenlerin alımı gerçekleştirildi. Eğitimde kullanılacak "beceri eğitim rehberleri" oluşturuldu.

Toplum ve Hekim: Bilimsel hangi alanlarda ne tür çalışmalar yapıyor? Bu çalışmalar öğretim üyeleri ve öğrenciler tarafından nasıl karşılanıyor?

* Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

Anabilim Dalı, PDÖ oturum rehberlerinin hazırlanması, çoğaltılması ve uygulamaların organizasyonunu üstlendi. Rehberlerin standart hale getirilmesi için oluşturulan "PDÖ Oturumlarını İnceleme ve Değerlendirme Grubu" nun çalışmaları sonunda, rehberlerin hazırlanması ve oturumların yürütülmesine yönelik bir kitapçık yayınlandı. Anabilim Dalı çatısı altında yürütülen eğitici eğitimleri ile 64 öğretim üyesi 'Eğitim Becerileri Semineri' ve 77 öğretim üyesi de 'Tıp Eğitiminde Eğitim Teknikleri, Eğitim Formasyonu ve Ölçme-Değerlendirme Kursu' nu tamamladı. Oluşturulan "Ölçme-Değerlendirme Ekibi" nin seçmeli soruların redaksiyonu ve soru bankası oluşturulması yönündeki çalışmaları da sürdürülmektedir. Yapılan çalışmalar tüm öğretim üyelerinin üstün gayreti ve özverisiyle gerçekleştirilmektedir.

PDÖ oturumlarının sonunda yapılan öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi çalışmaları da göstermektedir ki öğrenciler, araç-gereç ve kaynakların eksikliğine rağmen genel olarak uygulamaları beğenmekte ve desteklemektedir.

Toplum ve Hekim: Fakültenizde halen hangi eğitim yöntemi uygulanmaktadır? Uygulanan bu yöntemle nasıl bir insan ve nasıl bir hekim tipi yetişiyor? Yetiştirmeyi hedeflediğiniz hekim ve insan tipi nedir?

1963 yılında kurulan Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Edinburg Bildirgesinden çok önce, bugünün şartlarında önerilen entegre, topluma dayalı, aktif katılımlı tıp eğitimini Türkiye'de uygulamış ve birçok tıp fakültesinin eğitimini yönlendirmiştir.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi (HÜTF), Türkiye'de tıp eğitimine başlıca iki yeni kavram getirmiştir. Bunlardan birincisi, koruyucu hekimlik uygulamalarına ağırlık vererek hekimleri toplum içinde eğitime kavramıdır. Fakültenin kuruluş yasasında bu durum açıkça belirtilmiş ve Ankara'da ikinci bir tıp fakültesi kurulmasının başlıca gerekçesi olarak, "topluma dönük eğitim" gösterilmiştir.

HÜTF 'nin getirdiği ikinci yeni kavram ise; Türkiye'de ilk kez uygulanmaya başlanan "entegre tıp eğitimi" modelidir. Entegre eğitim sisteminin temel özelliği; derslerin bilim alanlarına göre değil, sistemlere ya da konulara göre gruplandırılmış paketler şeklinde verilmesidir. Bu modelde eğitim dönemlerinden söz edilir. Buna göre tıp eğitimi, her biri birer yıl (iki yarı yıl) süren 6

dönemden oluşur. Dönem I'de, esas olarak temel bilimler, Dönem II'de normal insan organizması, Dönem III'de ise, sistemlerin patolojileri ele alınır. Dönem IV ve V, klinik stajlara ayrılmıştır. Dönem VI ise, intern'lik adı altında "aile hekimliği" eğitimi dönemidir ve 12 ayı kapsar. Bu dönemde öğrenciler, öğretim üyeleri ve uzmanların denetiminde sorumluluk alarak hastane ve sağlık ocaklarında hasta bakımına, programlı seminerlere, vaka tartışmalarına, klinikopatolojik konferanslara katılırlar ve birer epidemiyolojik araştırma yaparlar.

Toplum ve Hekim: Yetiştirmeyi hedeflediğiniz hekim tipinin, mevcut sağlık sisteminde görev yaparken uyguladığınız eğitim sistemi dolayısıyla bir takım zorluklarla karşılaşacağını düşünüyor musunuz? Sizce ne tür zorluklar onları bekliyor? Bu zorlukları aşmaya ilişkin neler yapılabilir, neler yapılıyor?

Son on yıllık dönemde; Hacettepe Üniversitesi'nin yönetimindeki Çubuk ve Etimesgut Sağlık Eğitim Araştırma Bölgeleri'yle ilgili protokolün bozulması nedeniyle, öğrencilerin internluk döneminde 'kırsal hekimlik' adı altında 2 ay süreyle katıldıkları sağlık ocağı çalışmaları, Sağlık Bakanlığı'na bağlı sağlık ocaklarındaki çalışmalara katılma şekline dönüşmüştür. Öğrencilere daha önceki yıllarda olduğu kadar sistemli ve denetimli bir saha eğitimi olanağı sağlanamadığı için, öğrencilerin sağlık ocaklarındaki çalışmaları birçok sıkıntıyla birlikte ve yetersiz sürdürülebilmektedir.

Toplum ve Hekim: Tıp eğitimi ile ilgili çabaların toplumun genel sağlık düzeyine olumlu olarak yansıtılması için başka hangi alanlarda, ne türden sorunların çözülmesi gerekiyor? Bu sorunların çözümü için önerileriniz neler?

Tıp eğitiminin geliştirilebilmesi ve bu gelişmenin toplum sağlığına yansımalarının görülebilmesi için; tıp eğitiminde sağlık sisteminin gereksinim duyduğu özelliklerde hekimlerin yetiştirilmesine olanak sağlayacak 'çekirdek müfredat' oluşturulması çalışmalarının biran önce sonuçlandırılması, ölçme-değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesi ve standart hale getirilmesi, eğitim-araştırma bölgelerinin yeniden uygulanması, tıp fakültelerine alınan öğrenci sayısında indirime gidilerek kaynak kullanımının en iyi koşullara taşınması, tıpta uzmanlığın ve TUS'un amaç olmaktan çıkarılması en öncelikli yapılması gerekenlerdir.